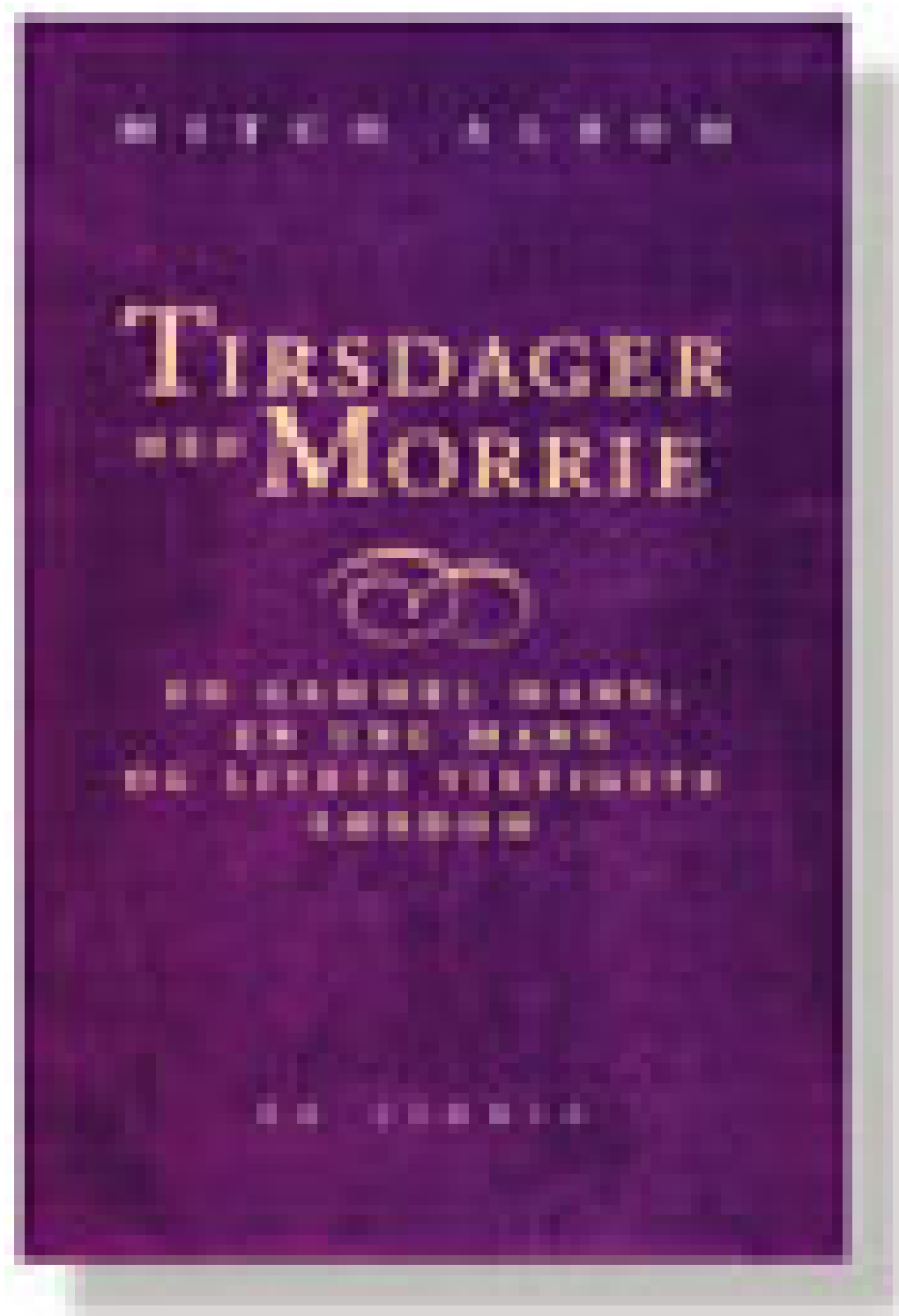

Visdom ved livets slutt

BOKOVERSIKT

Tirsdager med Morrie er en sann beretning om den unge journalisten Mitch Albom som tilfeldigvis får se på TV at hans gamle professor Morrie Schwartz er rammet av amyotrofisk lateralsklerose – ALS. 15 år tidligere stod de hverandre nær. Mitch kalte Morrie sin trener. Nå bestemmer han seg for å gjenoppta kontakten. Det blir starten på Morrie Schwartz' siste lærergjerning: Hver tirsdag frem til han dør møtes de to, og samtaler om livets vesentligheter: kjærligheten, døden, redsel, sorg og anger. Underveis blir de to enige om at eleven skal skrive bok om de siste samtalene med sin professor – i første omgang for å betale de skyhøye utgiftene til leger og pleiere.

I USA har *Tirsdager med Morrie* forsvart sin plass på bestselgerlistene i lang tid, mens boken ikke har vakt særlig oppmerksomhet i Norge. Dette er underlig, særlig ettersom vi i Norge har en kjent og profilert forfatter som lider av samme sykdom. Kanskje har det sammenheng med at ALS i USA er uløselig knyttet til Lou Gehrig, baseballstjernen som døde av sykdommen etter en fantastisk karriere. Den labre interessen her hjemme har neppe sammenheng med at boken mangler kvaliteter – det gjør den ikke. *Tirsdager med Morrie* forteller en spektakulær historie med varme og innlevelse. Den tegner et gripende bilde av livets slutfase, slik det kan arte seg når et ekstraordinært menneske rammes av en gruffull sykdom. Selv fikk jeg boken anbefalt av en av mine ALS-pasienter, som har hatt stor glede av den.

Kan hende er aforismene som fyller boken litt for sentimentale og til tider klisjepregede for kritiske norske lesere, av type ”elsk eller gå til grunne”, og ”når man lærer å dø, lærer man hvordan man skal leve”. Likeledes reduseres leseropplevelsen noe av at bildet av den syke tegnes uten synlige nyanser – Morrie Schwartz fremstilles som så udelt klok, positiv, følsom, oppofrende og oppmerksom at han mister noe av sin menneskelige appell og troverdighet som litterær skikkelse.

Et viktig poeng med en bok som denne er at den retter oppmerksomheten mot livskvaliteten til alvorlig syke og funksjonshemmede mennesker. I diskusjonen om det er riktig å tilby respiratorbehandling til ALS-pasienter har det vært hevdet at livskvaliteten er meget lav når lammelsene gjør at pasienten blir avhengig av hjelp til det meste. Morrie forteller oss det motsatte – dog ønsket han ikke slik livsforlengende behandling. Slike førstehånds vitnesbyrd er like verdifulle som de er sjeldne.

TrygveHolmøy
Immunologisk institutt
Rikshospitalet

Publisert: 30. juni 2001. Tidsskr Nor Legeforen.
© Tidsskrift for Den norske legeforening 2026. Lastet ned fra tidsskriftet.no 24. juni 2026.